

Vuonisolahti kulttuurin juhluvuonna 2015

Pohjoiskarjalaisittain kuulutellaan ja uskotaan tulevaan vuoteen vahvasti suurten tapahtumien kautta. Ampumahiihdon MM-kisojen (4.-15.3.2015), Farmari 2015-maatalousnäyttely (2.-4.7.2015) ja Joensuun Kuninkuusravit (1.-2.8.2015) tuovat väkeä tuhansittain maakuntaan, joista osa varmasti suuntautuu oheistapahtumien ja majoituksen osalta myös tänne Pielisen seudulle.

Vuonislahdella juhlietaan kuvanveistäjä, professori Eva Rynästä, jonka syntymästä tulee kesäkuussa kuluneeksi 100 vuotta. Eevan, kuten kansanomaisemmin sanotaan, taiteellinen ura oli pitkä ja ansiokas. Se suuntautui vahvasti Vuonisolahteen ja Eevan ja Paavon Taiteilijakotiin Paa-

teriin. Eevan syntymäseutu Vieremä on kuitenkin juhluvuoden vietossa vahvasti mukana, sitoutuuhan Eevan elämäntyö vahvasti myös hänen synnyntähtänsä.

Kansallissäveltäjämme Jean Sibeliuskin kävi täällä. Kolinvaaroista kovasti vaikuttanut Sibelius suuntasi häämatkansa Pieliselle ja Kolille. Lieksan Monola oli tällöin merkittävä paikka nuorelle parille Jeanille ja Ainolle. Sibeliuksen syntymästä tulee nyt kuluneeksi 150 vuotta, jonka johdosta Pielinen Soi – kamarimusiikkifestivaali rantautuu Sibeliuksen musiikin merkeissä eripuolille Pielistä ja laajemmallekin alueelle, Sibeliuksen jalanjäljille.

Vuonislahden teatteritoiminta saa jatkoa "lähes" lieksalaispohjaisen kirjailijan Simo Hämäläisen teoksesta Kätkäläisen jättipotti. Vuonis-ranta-teatterin kuusi esitystä kohdentuvat heinäkuun lopulle (19.-26.7.2015).

Ohjaajana toimii Maria Sarkkinen ja esityksestä vastaa Lieksan harrastajateatteri. Esityksen tuottaa Vuonislahden Taiteilijatalo ry.

Vuonis-kesään kuuluu myös lukuisia muita osittain edellä mainittuihin tapahtumiin pohjautuvia asioita, tapahtumia ja toimenpiteitä, joista voitte lukea tästä uudesta lehdestämme.

Maailma elää jälleen murroksessa. Ihmisten huoli kohdistuu nyt usein taloudellisiin ja turvallisuuteen liittyviin asioihin. Aivan päällimmäisenä

meillä monella on myös huoli asuin- ympäristöstä. Mitä hallitsematon ja maaseutua autoitettava kehitys oikein merkitsee ja miten meidän tulisi toimia, jotta voisimme paremmin.

Nyt kun itselläni on mahdollisuus siirtymään jälleen toiminnassani uuteen aika-kauteen, ehkä uudistetuina ajatuksin, toivon että minä ja mahdollisimman moni meistä, voisimme ammentaa voimaa tulevaisuuteen näiden tulevien ainutlaatuisien tapahtumien kautta asiakkaina, yrittäjinä, talkoolaisina ja esiintyjinä.

Hyvää ja Antoisaa Uutta Vuotta 2015

Reino Kuivalainen
Vuonislahden Taiteilijatalo ry

IN MEMORIAM

Helvi Nevalainen (1922-2014)

Helvi Nevalainen (s. Saastamoinen) syntyi Lähikäytävän Ruohovaarassa Leena ja Reittu Saastamoisen perheeseen toisena tyttärenä kesken joulusiivouksen 15.12.1922. Perhe kasvoi myöhemmin vielä kolmella tyttärellä ja yhdellä pojalla. Saastamoiset muuttivat sitten Ala-Kelvän Haapalaan, kunnes ostivat oman talon Vuonislahden Rantalasta.

Helvi kävi kansakoulun Vuonislahdessa ja suoritti sen jälkeen Nütyylahden Kansanopiston. Ansiotyötä hän teki mm. kutomalla kankaita.

Helvi avioitui 4.8.1946 Erkki Nevalaisen kanssa ja heille syntyi vuotta myöhemmin tytär Kaija, joka jäi perheen ainoaksi lapseksi. Nevalaiset ostivat oman talon v. 1953 Raapioniemestä, missä Helvi saikin asua elämänsä loppuun saakka, viimeiset vuodet tyttären ja väyryn avustamana. Puoliso Erkki oli kuollut kesällä 1984.

Helvi teki pitkän elämäntyön Vuonislahden koulun keittäjäsiivooja-talonmiehenä vuosina 1969-1985.

Helvi Nevalainen oli aktiivinen henkilö koko elämänsä ajan. Hän seurasi tiiviisti maailman tapahtumia ja kuului Vuonislahden Marttayhdistykseen ja Työväenyhdistykseen. Myös seurakuntatoiminta kuului harras-

tuksiin, hän oli aktiivinen "kirkon ompeluseuran" jäsen ja piti mm. lasten pyhäkouluun 1950-luvulla. Vapaa-ajan harrastuksiin kuului myös monenlaiset käsityöt sekä puutarhan hoito. Helvin pihamaa oli kesäisin todellinen silmänilo kukkaloistossaan.

Henkilönä Helvi oli iloinen ja ystävällinen. Hän auttoi mielellään toisia ja osallistui kaikenlaisen talkoo- ym. toimintaan. Kuollessaan hän oli pitkäikäisimpiä kyläläisiä, joka oli vielä elänytkin koko elämänsä täällä.

Maija Jaatinen

Lauri Kuivalainen 1925-2014

Maanviljelijä Lauri Kuivalainen syntyi vuonna 1925 vanhempiensa Pekka ja Lyydia Johanna (Hanna) Kuivalaisen perheeseen neljäntenä lapsena, myöhemmin perhe kasvoi vielä kahdella lapsella. Vanhin tytär oli kuollut nuorena. Isä Pekka kuoli sotasaaralassa 24.6.1928. Äiti Hanna meni uudelleen naimisiin Rudolf Leonard Varpoilan kanssa ja perheeseen syntyi kaksi lasta lisää. Perheen uusi isäkin kuoli jo vuonna 1942, jolloin perheen huoltaminen jäi suurelta osin äidin ja vanhimman pojan Laurin harteille.

Maatalon lapsuus oli monista vaikeuksista huolimatta turvallista, vuoden kiertoon sopeutuvaa

ja työntäyteistä.

Laurilla ei ollut mahdollisuutta käydä kouluja kansakoulua enemmän. Oppimistarvettaan hän purki kansanvalistusseuran, työtehosteuran, maatalousalan kursseja, oman hoksaavaisuutensa ja kokemuksiensa kautta.

Lauri Kuivalainen oli määrätty sodan varalta väestönsuojelutehtäviin 17 vuotiaana. Hänet oli komennettu liikekannallepanojoukkoihin 1943 ja hän osallistui mm. Kuhmon suunnan varmistustaiteluihin. Kuivalainen vapautettiin täysin palvelleena vakituisesta palveluksesta 1.8.1945. Sotilasarvo oli alikersantti.

"Elämä on ollut hyvässä sovussa

ja yhteisymmärryksessä kampailla monia vaikeuksia vastaan. Jaakon kanssa on tehty suuria suunnitelmia yhteisen kotimme ja sukutilamme Kuivalan kohentamiseksi ja viemiseksi tästä raskaasta ja vaikeasta tilanteesta varmemmalle pohjalle.

Vaimon olen hyvän saanut, joka on ollut tukenani raataissa ja apunani uutta suunnitelmaesaa." *Lainaus Laurin päiväkirjasta 8.3.1951*

Lauri Kuivalainen meni naimisiin Maija Kaltiaisen kanssa 2.7.1950 (k.24.12.2002). Kotitaloa Kuivalaa kohtasi tulipalo 16.7. eli pari viikkoa tämän jälkeen. Tulipalossa tuhoutui taloa ja paria aittaa lukuun ottamatta kaikki omaisuus.

Esikoinen Reino syntyi 1951, jota seurasivat sitten Ritva, Pekka, Raija, Jyrki, Kyösti ja Kimmo.

"Vanhimpana minä jouduin tai pääsin isän mukaan pois kasvavan perheen äidin ja pienimpien lasten jaloista mukaan työmaalle." Nämä työt ovat aikojen saatossa entisestään kultaantuneet. Oli käpyjen keruuta Kotavaaran rinteillä hangessa, josta isä joutui minut nostamaan aina uuden latvuksen viereen. Että se leipäkannikka lihaviipaleen kanssa oli hyvää kiven kupeella nuotiossa kärvennettynä. Kyllä paleli kun Sammallaammilta heinäkuorma haettiin paukkupakka- kassella. Paaterin kohdalla piti isän hieroa jalkojani ja käsiä ettei aivan jäykistynyt. Oli myös melkoista formulaa, kun jo ollessani hiukan vanhempana tultiin Kotavaaralta parireellä alamäkeä Tervalahden toistakymmentä tukkia hevoskuormassa." *Reinon muisteluksia 25.10.2014*

Kuivalaisen yhteiskunnallisen vaikuttamisen aika sattui 1960-

1980-luvulle, kun kotitalon työt antoivat hiukan jälkeä. Monet luottamustehtävät Pielisjärven kunnallishallinnossa (Maalaisliitto-Keskusta), osuuskauppa- liikkeessä, sähköyhtiössä ja mm. maakuntaliitossa täyttivät kalenteria. Eräänlainen merkkipaalu hänelle oli Pielisjärven kunnan ja Lieksan kaupungin yhdistyminen vuonna 1973 ja kansanedustaja- ehdokkuus.

Tässä yhteydessä hänen huomionsa kiinnittyi myös kylätoimintaa, joka johti mm. Vuonislahden kylätoimikunnan syntyyn vuonna 1979. Myös uudet maatalon sivutoiminnot alkoivat kiinnostaa (Maatilamatkailun kurssi Liperissä 1972).

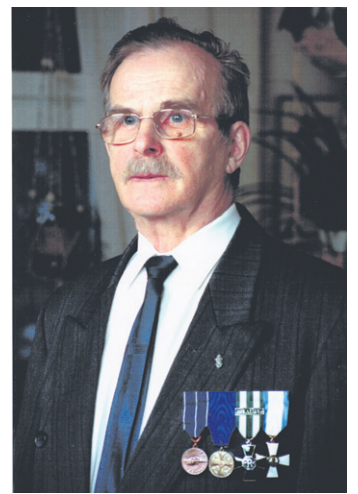
Kuivalan tilan sukupolvenvaihdos tapahtui 1980-luvulla, jolloin agrologiksi opiskellut toiseksi nuorin lapsi Kyösti lähti jatamaan tilanpitoa.

Lauri ja Maija rakensivat tuolloin talon Pielisen rantaan Raapioniemeen. Tämän jälkeen kalastelu, marjastelu, kylänkehittämistoimet ja muu harrastustoiminta sekä lasten autteleminen rakennuspuuhissa ottivat pääosan ajasta.

Muistoina hänen osallistumisestaan yhteisen hyvinvoinnin rakentamiseen ovat mm. kylätori, muikkumarkkinat, karavaanareiden Rekiniemi ja Paaterin kirkko.

Osoituksena arvostuksesta Lauri Kuivalaisen työtä ja toimintaa kohtaan hänelle myönnettiin useita huomion- ja kunnianosoituksia: Sodan 1941-1945 muistomitali, Tasavallan presidentti 1957 Suomen Valkoisen ruusun Ritarikunnan 1. luokan mitali kultaristein 1977

Paikallislehtien liiton Antti-patsas, Lieksan Lehti 1988

Pielisen Taitaja, Lieksa-Pielisjärvi-seura 1988
Suomen Kotiseutuliiton harrastusmitali 2005

Lauri Kuivalainen jäi leskeksi Maija-emännän kuoltua vuoden 2002 lopulla.

Viimeiset viisi vuotta hän vietti Pielisen Helmikodissa kotikylälään ja vaipui rauhallisesti lounasruokailun jälkeen viimeiseen uneensa 27.9.2014.

Isäni Lauri eli monivaiheisen ja hyvin kunnianarvoisen elämän. Hän joutui ottamaan vastuuta itsestään ympäristöstään hyvin varhain. Isä tunsikin varmaan sukupolvien vastuut itsellään, olihan hänen esi-isänsä olleet kehittämässä mm. alueensa osuus- kunta- ja kansakoulutoimintaa ja hyödyntämässä rautatieverkostoa elinkeinotoimintoihinsa.

Kiitollisena ymmärrän hänen työnsä arvoa ja merkitystä nyt vanhempana aiempaa paremmin.

Reino Kuivalainen

Vuonislahden kyläseura ry

Y 1560043-9
81590 Vuonisolahti
vuonis@vuonis.net
http://www.vuonisolahti.fi
Puheenjohtaja Anu Penttinen p. 050 3616 356
Sihteeri Maija Jaatinen p. 041 576 3849

Vuonis-kylämatkailuverkosto / Osuuskuunta Vuonis
Puheenjohtaja Tapio Nevalainen p. 0400 482 949
vuonis@vuonis.net

SF Caravan Pielisen Kärjala REKINIEMI
Puheenjohtaja Aulis Nevalainen
p. 0400 278035

Vuonislahden Taiteilijatalo ry
Puheenjohtaja Markku Tanner
p. 0400 307 189
Yhteydet p. 0400 170 255
tai taiteilijatalo@vuonis.net

Vuonislahden Martat ry
Puheenjohtaja Leena Vallius

Vuonislahden Urheilijat ry
Puheenjohtaja Kari Saarelainen

Vuonislahden työväenyhdistys ry
Puheenjohtaja Leena Vallius